

Algirdas Gaigalas 1933–2009

Algirdas Gaigalas urodził się 27 lutego 1933 r. W latach 1952–1957 studiował geologię na Uniwersytecie w Wilnie. Po ukończeniu studiów pracował w Instytucie Geologii i Geografii Uniwersytetu Wileńskiego, w Oddziale Akademii Nauk Litwy i na Wileńskim Uniwersytecie Pedagogicznym. Pracując w tym ostatnim miejscu prowadził m.in. wykłady z geologii czwartorzędu, geomorfologii i petrografii. W 1962 r. obronił pracę doktorską, a w 1977 r. roku habilitował się. Profesor wypromował 9 doktorów. Opublikował ponad 500 artykułów naukowych. Napisał 12 monografii. Był honorowym członkiem INQUA, członkiem Akademii Nauk Rosji, prezydentem Litewskiej Akademii Nauk, członkiem Litewskiego Stowarzyszenia Geologów, Litewskiego Towarzystwa Geograficznego i Stowarzyszenia Geologów Polskich. Uczestniczył w wielu konferencjach, kongresach i sympozjach, które odbywały się w Rosji, Kanadzie, Szwecji, USA, Belgii, Holandii, Niemczech, Francji, Chinach, RPA i Brazylii. Był głównym redaktorem czasopisma *Geologija* i członkiem rad redakcyjnych wielu czasopism. Zmarł 4 czerwca 2009 r.

Algirdas Gaigalas przyjeżdżał wielokrotnie do Polski. Przez wiele lat prowadził wspólne badania z naukowcami Muzeum Ziemi w Warszawie, Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Katedry Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Uniwersytetu Gdańskiego i Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Współpraca gdańsko-wileńska rozpoczęła się w 2001 r. w czasie i po zakończeniu VII Międzynarodowej Konferencji *Methods of absolute chronology*, która odbyła się w Ustroniu. W pociągu jadącym z Bielska-Białej do Warszawy powstały pierwsze plany współpracy. Już w lecie tegoż roku pobrano pierwsze próbki do datowania TL z profilu litewskiego Vilkiskes. Pierwsze efekty tych prac zostały zaprezentowane na konferencji *Basin stratigraphy — modern methods and problems* we wrześniu 2002 r. Wyniki badań chronostratygraficznych dla profilu Vilkiskes zostały opublikowane kilka miesięcy później. Współpraca z Profesorem dotyczyła przede wszystkim opracowań z wykorzystaniem dat luminescencyjnych. Oznaczano również czes w osadach deluwialnych. Wyniki uzyskane w Gdańsku i wnioski z nich wynikające prezentowano w czasopiśmie *Geologija*. W latach 2003–2004 rozpoczęto badania kolejnego profilu Tartokai. Na VIII Międzynarodowej Konferencji *Methods of absolute chronology*, która odbyła się w kwietniu 2004 r. w Gliwicach, ośrodki gdański i wileński zaznaczyły swą obecność wystąpieniem, a następnie publikacją w *Geologiji*. Tematem wymienionych publikacji było opracowanie chronostratygraficzne i korelacja profili Vilkiskes i Tartokai, zawierających osady pochodzenia wodnego.

W październiku 2006 r. Katedra Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Uniwersytetu Gdańskiego była organizatorem IX konferencji *Datowanie minerałów i skal*. Algirdas Gaigalas i Stanisław Fedorowicz zaprezentowali na niej charakterystykę litewskich profili: Rokai i Netiesos. Na następnych konferencjach, tematycznie związanych z metodami datowań radiometrycznych, zawsze pojawiały się referaty A. Gaigalasa i S. Fedorowicza. Autorzy ci czynnie uczestniczyli w IX Międzynarodowej Konferencji *Methods of absolute chronology* (kwiecień 2007 r. w

Ustroniu) i X Konferencji *Datowanie minerałów i skal* (październik 2008 r. w Lublinie).

W 2008 r. pobrano ponownie próbki z profili Vilkiskes i Tartokai do metodycznych badań luminescencyjnych. Ich wyniki miały zostać zaprezentowane na kolejnych tematycznych konferencjach w latach 2009–2010. W październiku 2009 r. na konferencji w Gdańsku, poświęconej 50-leciu gdańskiej geomorfologii, zabrakło już Profesora. Artykuł w *Geologiji* (Gaigalas A. & Fedorowicz S. 2009 — *Co-cooperation between Gdańsk and Vilnius universities in pleistocene geochronology investigation*, *Geologija*, 51: 67–68 i 76–87) stał się częściową prezentacją najnowszych badań i podsumowaniem ośmioletniej współpracy ośrodków gdańskiego i wileńskiego. Ostatnia praca współautorstwa A. Gaigalasa ukaże się w bieżącym roku w *Geochronometrii*. Ośmioletnie współdziałanie ośrodków gdańskiego i wileńskiego zaowocowało czynnym uczestnictwem w sześciu konferencjach, sześcioma artykułami w czasopismach z listy filadelfijskiej i pracą habilitacyjną. Praca z Profesorem umożliwiła opracowanie chronostratygrafii neoplejstocenu Litwy. Wnioski z metodycznych badań próbek osadów jeziornych pozwolą zmodernizować preparatykę i sposób pomiarów luminescencyjnych tych osadów.

Algirdas Gaigalas był człowiekiem bardzo skromnym, życzliwym, o miłym i łagodnym usposobieniu, z dużym poczuciu humoru. Zawsze gotowy do pracy. Jest mi ogromnie przykro i żal, że nastąpił już kres naszej współpracy.

Stanisław Fedorowicz